

NEAL
STEPHENSON

SNÍH

PŘELOŽIL
TOMÁŠ HRÁCH

argo

N E A L
S T E P H E N S O N

SNÍH

Z anglického originálu *Snow Crash*, vydaného v roce 1992
nakladatelstvím Penguin Books, Ltd.
v New Yorku, přeložil Tomáš Hrách.

Předmluvu a text *Lagos v Eridu* přeložil Richard Podaný.

Ilustrace na obálce Patrick Arrasmith.

Sazba Ivan Mráz.

Odpovědný redaktor Martin Šust.

Korektorka Eva Brucknerová.

Technický redaktor Milan Dorazil.

V roce 2026 vydalo nakladatelství Argo,

Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

www.argo.cz, argo@argo.cz,

jako svou 6 032. publikaci,

192. svazek edice Fantastika.

Vytiskla tiskárna TNM Print.

Vydání druhé.

ISBN 978-80-257-4930-2

Aktuality o našich titulech můžete sledovat
na www.facebook.com/argo.cz,
o fantastice na www.facebook.com/fantastikavargu

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas

Sklad: Za Halami 877, 252 62 Horoměřice

tel.: 226 519 383, e-mail: odbyt@kosmas.cz

Knihy je možno pohodlně zakoupit
v internetovém knihkupectví
www.firma.kosmas.cz

sníh podst. ... **2. a.** Cokoli, co připomíná sníh. **b.** Bílé skvrny na televizní obrazovce vzniklé v důsledku slabého příjmu.

The American Heritage Dictionary

virus ... [z lat. virus – slizovitá kapalina, jed, odporný zápach nebo chuť]
1. Jed vylučovaný jedovatým živočichem. **2.** patol. **a.** Nebezpečný činitel nebo jedovatá látka vytvářená v těle v důsledku nějakého onemocnění, zejména taková, kterou lze přenášet na jiné osoby či zvířata naočkováním nebo jiným způsobem, přičemž u nich způsobí stejné onemocnění. ... **3.** fig. Špatný morální nebo intelektuální vliv.

The Oxford English Dictionary

Předmluva

O původu a vzniku *Sněhu* se toho nedá dodat o mnoho víc, než je už obsaženo v třicet let starém „Poděkování“ na konci románu. Mezi tou dobou a dneškem se změnilo to, že spousta lidí pracovala na reálném vývoji systémů, které jsou na téhle knize buď explicitně založeny, anebo jsou jí přinejmenším nepřímo inspirovány.

Nedlouho před tím, než jsem román začal psát, jsem vyházel velikou fúru peněz za hardware pro počítačovou grafiku a za software určený k vytváření obrázků; oboje bylo určeno pro plánovaný komiksový román. A strávil jsem hodně času psaním programů, díky kterým bude všechen ten různý hardware spolupracovat. Internet tehdy existoval zhruba šest let, ale mimo akademické kruhy jej používalo (nebo byť jen vědělo o jeho existenci) pramálo lidí. World Wide Web se stále nacházel v budoucnosti a většina lidí, kteří měli e-mail, s ním stále pracovala na uzavřených systémech, jako byl CompuServe. Videohry byly dvourozměrné. Ale schopnost (přinejmenším teoretická) počítačů provádět výpočty potřebné pro generování trojrozměrné grafiky už naznačovala, že v budoucnu se imerzivní audiovizuální prožitky snad stanou možnými.

Právě proto mě fascinovala otázka, jak by šlo srazit cenu hardwaru na takovou úroveň, že by začal být dostupný pro běžnou domácnost. Něco podobného se přece stalo v padesátých letech dvacátého století s televizí. Kdovíjak se nahodilo kolečko zpětné vazby, při kterém obliba určitých programů nutila víc lidí, aby si kupovali televizory, a to pak stlačovalo jejich prodejní cenu a zároveň dávalo výrobcům motivaci k tomu, aby investovali do větších obrazovek a vyšší kvality. Metaverzum bylo mým odhadem toho, co by v oboru počítačové 3D grafiky mohlo odvést stejnou práci, jakou seriál *I Love Lucy* odvedl pro televizi.

V realitě ovšem cenu grafického softwaru snížily videohry – především *Doom*, který přišel na trh rok po prvním vydání *Sněhu*. Vlivem

této hry a mnoha dalších, které jí byly inspirovány, narostl videoherní průmysl do takových proporcí, že jeho tržby dávno zastínily tržby Hollywoodu. Ve stejnou dobu se zrodil i World Wide Web a to zase vedlo k explozivnímu růstu internetu. Také se díky tomu prodala spousta počítačů a grafických karet těm uživatelům, kteří chtěli získat schopnost prohlížet si na svých obrazovkách obrázky a videa. Tyto dva faktory způsobily, že počítačová grafika začala být levná a všudepřítomná, aniž by k tomu bylo třeba jediného Metaverza, jak jsem je popsal v románu. Pokud by na podobné Metaverzum přece jen mělo dojít, i ve chvíli, kdy píšu tyto řádky, je podobná událost stále kdesi v budoucnosti. Ale v budoucnosti, která se nezdá být příliš daleko.

Za uběhlé desítky let došlo k řadě pokusů o audiovizuální adaptace *Sněhu*. Za tímto účelem bylo napsáno několik scénářů, některé pro film, jiné pro televizi. Tuto činnost jsem v zásadě zcela přenechal lidem, kteří to dělají pro obživu, ale sem tam jsem napsal nějaký ten nový materiál v podobném duchu, i když častěji to bylo pro mou vlastní zábavu než pro jakýkoli bezprostřední účel. Od začátku jsem měl dojem, že doktor Lagos v ději *Sněhu* poněkud příliš ostrouhl; Havran ho zavraždí už na straně 156, na koncertu Vitalije Černobyly, a po zbytek knihy o něm mluví už jen ostatní postavy.

Ve volných chvílích po napsání románu jsem sestavil podrobnou časovou osu, jež vysvětluje pozadí a okolnosti toho, jak vznikl svět *Sněhu*. A v tom hraje Lagos významnou úlohu. Takže se v mých archivech sbírá prach na jistých scénářích (pro audio i audiovizuální použití), jež líčí jeho příběh. Nevím, jestli se někdy dopracují do produkční fáze, ale přesto je přikládám k tomuto novému vydání, čistě aby přispěly k oslavám třicátého výročí vydání románu *Sníh*.

Neal Stephenson, červenec 2022

Transportér patří k elitnímu řádu, ke třídě pomazaných. Tomu odpovídá i jeho duch. Právě se připravuje ke třetímu zásahu za tento večer. Jeho uniforma, černá jako aktivní uhlí, jako by ze vzduchu vysávala veškeré světlo. Od její tkaniny z arachnovlákén se každá kulka odrazí jako střízlík od domovních dveří, avšak přebytný pot skrz ni projde stejně snadno jako větřík hájkem čerstvě ošetřeným napalmem. Tam, kde se jeho tělo projevuje kostnatými výstupky, je kombinéza opatřena pancířem ze slinutého gelu: na omak připomíná hrubý sliz a chrání stejně dobře jako štos telefonních seznamů.

Když nastupoval do zaměstnání, vyfasoval pistoli.

Transportér nikdy nepřijímá hotovost, ale leckdo by si mohl brousit zuby na jeho vozidlo či náklad. Pistole je drobná, lehká a aerodynamická, právě taková, jakou by s sebou nosil nějaký módní návrhář; vystřeluje malé šipky, jež dosahují pětinasobku rychlosti průzkumného letounu SR-71, a kdykoli ji vypotřebujete, musíte ji zapojit do zapalovače v autě, neboť pracuje na akumulátory.

Transportér tuto pistoli nikdy nevytáhl ze vzteku, ba ani ze strachu. Jednou ji však přece jen použil: stalo se to v Jiljího vrších, luxusním rezidiu, kde se pár mládežníkům zachtělo dodávky a nehodlali za ni zaplatit. Mysleli si, že na Transportéra zapůsobí baseballovou pálkou. Transportér vytáhl pistoli, namířil na napřaženou pátku takovou tou laserovou hračičkou a stiskl spoušť. Následoval strašný zpětný ráz,

jako by mu zbraň vybuchla v ruce. Prostřední třetina pálky se změnila ve sloup hořících pilin, které se rozlétly do všech stran jako trosky explodující hvězdy. Kluk tam stál a svíral rukojeť, z níž vycházel mléčně zbarvený dým. Vypadal jako dokonalý trouba. Chtěl se vytahovat na Transportéra a vidíte, neměl z toho nic než nepřijemnosti.

Od té doby nechával Transportér pistoli v přihrádce palubní desky a raději se spoléhal na svou sadu samurajských mečů, které tak jako tak byly jeho nejmilejší zbraní. Ti kluci v Jiljího vrších se pistole nebáli, a tudíž ji musel použít. Zato s mečem nemusí člověk předvádět nic.

Transportérův vůz má akumulátory nabité takovou spoustou energie, že by stačila k vystřelení půlkila špeku až do pásu asteroidů. Na rozdíl od pojízdných nákupních tašek a rezidiálních křižníků ze sebe tuto energii vydává jako dokořán otevřený nablýskaný svěrač. Jakmile na to Transportér dupne, strhne se peklo.

Kontaktní plochy? U vašeho auta nestojí za řeč, s asfaltem komunikujete jen na čtyřech místech velkých jako váš jazyk. Naproti tomu Transportérův vůz má mohutné pneumatiky s kontaktními plochami širokými jako stehna nakynuté maminy. Transportér se na vozovku jen lepí, rozjíždí se jako den blbec a zastaví vám na pětníku.

K čemu má vlastně Transportér všechno tohle vybavení? To proto, že na něj musí být spoleh. Musí být vzorem. Tohle je totiž Amerika a lidi si tu dělají, co je sakra napadne, vadí to snad někomu? To proto, že na to mají právo. A protože mají zbraně a nikdo jim nebude kurva do ničeho kecat. Výsledkem je, že se tato země vyznačuje jednou z nejhorších ekonomik na světě. A když na to přijde – když se už teda máme bavit o obchodní bilanci –, teď, co jsme rozházeli veškeré technologie někam za hranice, teď, když se každý vyrovnal každému, když v Bolívii vyrábějí auta a v Tádžikistánu mikrovlnky a prodávají je tady, když obří hongkongské lodě a vzducholodě, které vám za pár šupů dopraví celou Severní Dakotu na Nový Zéland, zlikvidovaly naše výhody spočívající v zásobách surovin, a když neviditelná ruka trhu popadla veškerou historicky podmíněnou nerovnost a rozmázla ji po celé zeměkouli v tlusté vrstvě něčeho, co by pákistánský zedník

mohl považovat za prosperitu, víte, co nám zbylo? Jsou jenom čtyři věci, které dokážeme dělat lépe než kdo jiný:

muzika

filmy

software

rychlá rozvážka pizzy

Transportér sám kdysi psal software. Ještě i dnes si k tomu občas sedne. Kdyby byl život vesnickou základní školou vedenou hodnými diplomovanými pedagogy, Transportérův posudek by zněl: „Umi je velmi bystrý a tvůrčí, ale měl by zapracovat na svém vztahu ke kolektivu.“

Našel si tedy jiné zaměstnání. Tady nepotřebuje ani bystrost, ani tvůrčí schopnosti, ale zároveň nemusí s nikým spolupracovat. Záleží jen na jediné věci: Transportér jde s kůží na trh, svou placu dostanete do třiceti minut, nebo ji máte zadarmo a můžete odprásknout řidiče, sebrat mu auto, případně podat skupinovou žalobu. Transportér pracuje na tomto místě už půl roku, což je podle jeho měřítek velice dlouhá doba, a dosud žádnou pizzu nedoručil za více než jednadvacet minut.

Jistě, kdysi docházelo k dohadům ohledně času dodání a organizace tím přišla o spoustu člověkoroků práce: zarudlí, upocení a prolhaní domácí páni, z nichž páchl na sto honů Old Spice a stres ze zaměstnání, stávali ve svých žlutě ozářených dveřích, významně si poklepávali na seika nebo ukazovali na hodiny v kuchyni: Teda, chlapi, copak nemáte hodinky?

S tím je však konec. Rozvážka pizzy je významný průmyslový obor. Dobře řízený. Lidé se o něm učí čtyři roky na Pizzeriánské univerzitě CosaNostra. Tihle studentíci přicházejí z Abcházie, Rwandy, Guanajuata nebo Jižního Jersey, sotva dovedou sesmolit anglickou větu, a po promoci vědí o pizze víc než beduín o písku. Zmíněnému problému byl věnován důkladný výzkum. Zakreslovaly se grafy

frekvence hádek ohledně doby doručení. První Transportéři byli odposloucháváni, aby se dala zaznamenat a posléze analyzovat taktika vyjednávání, hlasové projevy stresu a gramatické struktury používané rezidiálními bílými příslušníky střední vrstvy typu A, kteří se proti vši logice rozhodli, že právě na tomto poli budou jako generál Custer bojovat až do poslední kapky krve proti všemu, co je v jejich životě shnilého a co je umrtvuje, že budou lhát sami sobě a jiným o tom, kdy podali objednávku, aby si vysloužili pizzu zadarmo, na niž mají přece, k čertu už jednou, nezczitelné právo, stejně jako právo na život, svobodu a podnikání. Tyto lidi pak navštěvovali psychologové, nabízeli jim televizory, aby je nalákali k anonymnímu pohovoru, připojovali je na detektory lži, zkoumali vlnění v jejich mozcích a k tomu jim pouštěli trhané a rozumově nevysvětlitelné filmy o pornohvězdách, nočních dopravních nehodách a Sammym Davisovi mladším, zavírali je do sladce páchnoucích místností se světle fialovými stěnami a kladli jim tak spletné otázky ohledně etiky, že ani jezuita by na ně nedokázal odpovědět, aniž by spáchal smrtelný hřích.

Analytici na Pizzeriánské univerzitě CosaNostra dospěli k závěru, že jde o lidskou přirozenost, s níž nelze nic dělat, a tudíž se rozhodli pro levné technické řešení: inteligentní krabice. Tak se krabice na pizzu změnila v pevný krunýř z vlnité umělé hmoty s malým LED displejem na straně, který Transportérovi oznamuje, kolik minut směřujících ke schodku obchodní bilance již uběhlo od osudového telefonátu. Uvnitř jsou samé čipy a jiná hejblátka. Pizzy spočívají nad sebou v policích za hlavou Transportéra. Do polic se zasouvají jako přídatné desky do počítače a po zaklapnutí na místo se inteligentní krabice napojí na palubní systém Transportérova vozu. Počítač už na základě telefonního čísla zjistil adresu volajícího a načtl ji krabici do zabudované paměti RAM. Odtud se adresa předává automobilu, který vypočte optimální trasu a promítne ji do barevné mapy na předním skle, takže Transportér nemusí ani na okamžik spustit oči ze silnice před sebou.

Pokud dojde k překročení třicetiminutové lhůty, zpráva o katastrofě putuje na ředitelství CosaNostra Pizza, odkud je předána samotnému Strýčkovi Enzovi – tomu sicilskému plukovníkovi Sandersovi, Andymu Griffithovi z Bensonhurstu, přízraku, jenž mává svou britvou ve snech mnohého Transportéra, kápovi a nejvyššímu představiteli firmy CosaNostra Pizza, a. s. –, který do pěti minut přednese zákazníkovi telefonicky své nejhlubší omluvy. Nazítří pak Strýček Enzo přistane u zákazníka na dvorečku se svou tryskovou helikoptérou, s dalšími omluvami a s nabídkou bezplatného zájezdu do Itálie – tedy pod podmínkou, že zákazník podepíše několik tiskových zpráv, na jejichž základě se stane veřejným činitelem a mluvčím organizace CosaNostra Pizza, čímž pro něj v podstatě přestává existovat jakékoli soukromí. Pro zákazníka pak celá záležitost končí nutkavým pocitem, že je mafii tak či onak zavázán.

Transportér neví přesně, co se v takových případech děje s nešťastnými řidiči; ledacos se však proslýchá. Pizza se většinou rozváží ve večerních hodinách, jež Strýček Enzo považuje za dobu svého osobního volna. Jak by vám asi bylo, kdybyste museli vstávat od večere v rodinném kruhu, telefonovat urvaným otrapům do nějakého zapadlého rezidia a sypat si popel na hlavu kvůli podělané pizze? Strýček Enzo nesloužil své rodině a vlasti padesát let proto, aby ve věku, kdy většina jiných jen hraje golf a chová na klíně vnučky, mohl celý rozpařený vylézat z vany a líbat nohy kdejakému pubertálnímu skejtákovi, jemuž přivezli pizzu s feferonkami o minutu později. Panebože! Sotva na něco takového Transportér jen pomyslí, sevře se mu hrud' temnými obavami.

Jinak by ovšem pro CosaNostra Pizzu nejezdil. A víte proč? Protože nastavovat krk má prostě něco do sebe. Připadáte si jako pilot kamikadze. V hlavě máte jasno. Jiní lidé – prodavači, opékači hamburgerů, softwaroví inženýři a vůbec všichni ti zaměstnanci na všech bezvýznamných postech, z nichž se skládá život v Americe – spoléhají jen na obyčejnou konkurenci. Stačí, abyste obraceli karbanátky nebo ladili procedury lépe a rychleji než váš spolužák z gymplu

o dva bloky dál, protože je to konkurence a lidi si takových věcí všímají.

Taková blbá, nesmyslná žabomyší válka. U CosaNostra Pizzy žádná konkurence neexistuje. Samotný pojem konkurence se protiví mafiánské etice. Nesnažíte se proto, že byste chtěli konkurovat stejnému podniku o pár kroků dál. Snažíte se, protože jde o všechno: o vaše jméno, o vaši čest, o vaši rodinu, o váš život. Opékači hamburgerů se třeba dožívají vyššího věku, ale řekněte sami, co je to vlastně za život? Proto nikdo, dokonce ani Japonci, nedovede rozvážet pizzu rychleji než CosaNostra. Transportér je hrdý na to, že může nosit její stejnokroj, řídit její auto a vykračovat si po pěšinkách ke vchodům bezpočtu rezidiálních domků jako ponurý přízrak oděný v nindžovské černi s pizzou na rameni, zatímco červené diody na krabici pyšně hlásí do noci 12:32, 15:15 nebo nejhůř někdy 20:43.

Transportér pracuje u CosaNostra Pizza #3569 v Silicon Valley. Jižní Kalifornie jako by nevěděla, jestli má tepat horečným ruchem, nebo se na místě zadusit vlastní vahou. Je tu moc lidí a málo silnic. Firma Dálnice, a. s., v jednom kuse buduje další. Musí kvůli tomu srovnat se zemí spoustu obytných čtvrtí, ale tyhle baráky ze sedmdesátých a osmdesátých let si ani nic jiného nezaslouží, no ne? Žádné chodníky, školy, prostě nic. Ani nemají vlastní policii a pohraničnický, nežádoucí osoby se mohou klidně promenovat po ulicích a nikdo jim neřekne slovo, natož aby je prohledával. Kdepak, taková rezidia, to je bydleníčko! Městský stát s vlastní ústavou, hranicemi, zákony, policajty a vůbec se vším.

Transportér kdysi krátce sloužil jako desátník u Státní bezpečnosti Merryvaleských farem. Vyhodili ho proto, že tasil meč na usvědčeného pachatele. Natrhl mu košili, přejel mu ostrím naplocho přes krk a připíchl ho za flígr k pokroucené a zprohýbané vinylové krytině stěny domu, do něhož se pachatel snažil vloupat. Připadalo mu to jako čítankový zásah. Jenže oni ho stejně vyrazili, protože z milého pachatele se vyklubal synáček viceprezidenta Merryvaleských farem. Samozřejmě, lišáci hned věděli, na co se vymluvit: devadesáticenti-

metrový samurajský meč prý není na seznamu povolených zbraní. Prý porušil PPZORPZSTČ neboli *Pokyny pro zatýkání osob reálně podezřelých ze spáchání trestného činu*. Ten pachatel prý v důsledku jeho postupu utrpěl psychologické trauma. Od té doby se bojí i jídelních nožů a musí si mazat marmeládu na chleba lžičkou. Prý se s nimi soudí o odškodné.

Transportér si musel vypůjčit, aby to celé zaplatil. Přesněji řečeno, musel si půjčit od mafie. Tak se dostal do její databáze se vším všudy: vzorek sítnice, DNA, hlas, otisky prstů, otisky nohou, otisky dlaní, otisky zápěstí, zkrátka a dobře, ti mizerové mu vyváleli v inkoustu všechno, na čem měl nějaké rýhy nebo vrásky (tedy skoro všechno), obtiskli si to a naskenovali do počítače. Byly to samozřejmě jejich peníze a nikdo se nemohl divit, že si dávají pozor, komu je půjčují. Když posléze požádal o místo Transportéra, s radostí ho přijali, protože ho už znali. Při jednání o půjčce se musel osobně setkat s náměstkem zástupce kápa pro oblast Údolí, který ho později doporučil pro rozvážku. Mohl si připadat jako člen rodiny. Jako člen pěkně strašidelné, úchylné a vyděračské rodiny.

CosaNostra Pizza #3569 stojí v ulici Na Vyhlídce hned vedle nákupního střediska Královská zahrada. Ulice Na Vyhlídce kdysi patřila státu Kalifornie, avšak dnes se již jmenuje Dálnice, a. s., tah CSV-5. Její hlavní konkurencí bývala mezistátní dálnice, která se nyní nazývá Autostrády, a. s., tah Kal-12. O něco dál v Údolí se tyto dvě konkurenční silnice protínají. Kdysi byla tato skutečnost zdrojem trpkých sporů a křížovatka se často ocitala pod palbou ostřelovačů. Nakonec ji koupil nějaký realitní makléř a udělal z ní průjezdné nákupní středisko. Obě dálnice jsou tak napojeny na parkovací systém – není to žádná obyčejná odstavná plocha ani žádná patrová garáž, prostě systém – a ztrácejí svou identitu. Chcete-li touto křížovatkou projet, je proto nutné, abyste našli cestu v parkovacím systému, což znamená vyznat se ve změti smyček a kliček připomínajících Ho Či Minovu stezku. CSV-5 je průjezdnější, zato Kal-12 má zase lepší povrch. To je typické – Dálnice, a. s., kladou důraz na to, abyste se dostali na místo

určení (řidiči typu A), kdežto Autostrády, a. s., se zaměřují na požitek z jízdy (řidiči typu B).

Transportér je řidičem typu A, který chytil vzteklinu. Řítí se levým pruhem CSV-5 rychlostí sto dvaceti kilometrů za hodinu a směřuje na základnu, již je stanice CosaNostra Pizza #3569. Jeho vůz se změnil v neviditelný černý kosočtverec, v temnou plochu, na níž se odráží světelný tunel vytvářený emblémy jednotlivých frančíz – loglení. Vpředu, právě tam, kde by se nacházel chladič, kdyby tohle auto dýchalo vzduch, kolotá a víří řada oranžových světél. Takové oranžové světlo připomíná hořící benzín. Proniká zadními skly aut, odráží se od zpětných zrcátek, vrhá řidičům na tvář ohnivou masku, prodírá se do jejich podvědomí a vyvolává zde strašlivou představu situace, kdy je řidič při plném vědomí uvězněn pod vybuchující palivovou nádrží; to většinou stačí k tomu, aby se v nich probudila touha uhnout na stranu a nechat projet Transportéra v jeho feferonkovém ohnivém voze.

Loglení, jež vyznačuje trasu CSV-5 dvěma rovnoběžnými stěnami, má podobu masy elektrického světla vydávaného bezpočtem buněk, z nichž každou navrhl kdesi na Manhattanu nějaký výtvarník, který za jedno jediné logo dostane víc, než kolik si Transportér vydělá za celý život. Přes svou snahu vyčnívat nad okolí splývají všechny v jedno, zvláště pak v rychlosti sto dvaceti kilometrů za hodinu. Stanici CosaNostra Pizza #3569 je však dobře vidět, což je především dílem billboardu, jehož šířka a výška daleko přesahují i současné megalomanské normy. Nízká budova frančízy ostatně vypadá jen jako droboučká základna pro mohutné pilíře z aramidových vláken, které vynášejí vývěsní štít k nebi pokrytému ochrannými známkami. Tomu už se říká Marca Registrada, hochu.

Billboard je klasický, dalo by se říci otřepaný – žádný pozůstatek nějaké krátkodeché mafiánské reklamní kampaně. Je to jasné prohlášení, památník tvrdší kamene. Prostý a důstojný. Je na něm Strýček Enzo v elegantním italském obleku. Tenké proužky na něm se lesknou a vlní jako šlachy. Čtverce kapes zrovna září. Dokonale učesané

vlasý má napomádované něčím, co se nedá smýt, a pečlivě zastřižené bratrancem Strýčka Enza, Holičem Artem, takto vlastníkem druhého největšího řetězce laciných holičství na světě. Strýček Enzo tam stojí, nijak zvlášť se neusmívá ani nepózuje jako manekýn, prostě stojí s blahosklonným výrazem v očích jako váš opravdový strýček a říká:

MAFIE

VÁŠ PŘÍTEL V RODINĚ!
ZAKOUPILA NADACE NAŠE VĚC

Billboard slouží Transportérovi místo Polárky. Ví, že jakmile se dostane na ten úsek CSV-5, kde je spodní roh billboardu zastíněn pseudogotickou klenbou z barevného skla patřící místní frančíze Perleťových bran reverenda Wayna, má nejvyšší čas přeradit se do pravého pruhu, kde se bezcílně plazí nerozhodné pojízdne nákupní tašky a kurníky, které civí na příjezdové cesty okolních frančíz, jako by neměly tušení, zda představují lákadlo, nebo hrozbu.

Předjede jeden takový kurník – rodinný mikrobus –, zatočí kolem vedlejší Rychlovky a zastaví u CosaNostra Pizzy #3569. Mocné kontaktní plochy zaprotestují, dokonce trochu zakvílejí, ale udrží se na patentovaném silně přilnavém povrchu Dálnic, a. s., a zavedou jej do čekacího prostoru. Na čekače žádní další Transportéři nejsou, což je jen dobře. Znamená to velký obrat, akci, pohyb. Sotva zastavil, a už se elektromechanický kryt na boku jeho auta otevírá a odhaluje prázdné police na pizzy; dvířka cvakají a skládají se jako křídla brouka. Police čekají na svou dávku horké pizzy. Čekají.

A čekají. Transportér zatroubí na klakson. Tohle nebývá zvykem.

Otevře se okénko. K tomu by správně nemělo vůbec dojít. Schválně si ve skriptech Pizzeriánské univerzity CosaNostra vyhledejte heslo *okénko dispečera, čekací prostor*: najdete tam vše, co se tohoto okénka týká, a především to, že musí být neustále zavřené. Ledaže dojde k nějakému maléru.

Okénko se otevře a – teď se podržte – vyvalí se z něj *kouř*. Transportér přes metalový uragán vycházející z reproduktorů v autě zaslechne jakési falešné vrzání a uvědomí si, že tak zní požární hlásič v budově frančizy.

Vypne zvuk hifi soupravy. Napjaté ticho – jeho bubínky konečně zabírají – a z okna se rozlehne jakot požárního hlásiče. Auto čeká se zařazeným neutrálem. Krypt už je otevřený moc dlouho a nečistoty ze vzduchu se usazují na kontaktech v policích, bude je tedy muset vyčistit dřív, zkrátka všechno vypadá přesně opačně, než jak je uvedeno v manuálu udávajícím takt celému vesmíru dodávek pizzy.

Uvnitř pobíhá obtloustlý Abchaz s manuálem v ruce; přidržuje si ho pneumatikou kolem pasu, aby se mu nezavřel, a jeho chůze připomíná závody v běhu s vajíčkem na lžici. Něco pokřikuje v abchazském nářečí: všichni vedoucí frančiz CosaNostra v téhle části Údolí pocházejí z Abcházie.

Požár nevypadá nijak vážně. Transportér kdysi asistoval u skutečného požáru, to bylo ještě v Merryvaleských farmách, a tenkrát nebylo pro samý kouř vidět na krok. Vlastně o nic jiného nešlo: odněkud se valil kouř a pod ním to občas oranžově zablesklo, jako když se pod hradbou mraků blýská na časy. O takový požár tady zřejmě nejde. Je to jen takový ohniček, jehož dým s bídou stačí spustit požární hlásiče. A on kvůli téhle volovině ztrácí čas.

Transportér přidrží tlačítko klaksonu. Abchazský vedoucí přistoupí k okénku. Při hovoru s řidiči má používat interkom, může si říkat, co chce, a všechno se to přenáší rovnou do Transportérova auta, ale kdepak, tenhle si musí promluvit pěkně z očí do očí, jako by Transportér byl nějaký zahnojený podomek s volským potahem. Je celý rudý, potí se a koulí očima, jak se snaží vybavit si správná anglická slova.

„Požár, malý,“ pronese.

Transportér mlčí. Ví totiž, že tohle všechno se nahrává na video. Obraz z pásky se přenáší rovnou na Pizzeriánskou univerzitu CosaNostra, kde se její obsah analyzuje ve vědecké laboratoři pro řízení prodeje pizzy. Pak ji pustí univerzitním studentům, možná právě těm,